

**T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ**

ESAS NO : 2022/118
KARAR NO : 2022/663
KARAR TR : 28/11/2022

ÖZET: Vakıf Üniversitelerine bağlı hastanelerde kamu hizmeti niteliğinde olan tıbbi uygulama sonucu uğranıldığı öne sürülen maddi ve manevi zararların tazmini istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar: 1- A. K,
2- M. A. K
Vekili : Av. A. E. T
Davahılar: 1- TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Rektörlüğü,
2- Ufuk Üniversitesi Rektörlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacılar vekili, davacılarından M. A'ye yönelik TOBB ETÜ Tıp Fakültesi Hastanesi ile Ufuk Üniversitesi Dr. Rıdvan Ege Hastanesindeki tıbbi uygulama hatalarından kaynaklı maddi ve manevi zararların tazmini istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Ankara 9. Tüketici Mahkemesi 27/05/2021 tarihli ve E.2021/19, K.2021/339 sayılı kararı ile, "vakıf üniversitesine bağlı hastanedeki kamu hizmetinin görülmesi esnasındaki hizmet kusurundan kaynaklı davada 2547 sayılı Kanun uyarınca idari yargı yerinin görevli olduğu" gerekçesiyle dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar vermiştir. Bu karar, istinaf edilmeksizin 13/07/2021 tarihinde kesinleşmiştir.

3. Davacılar vekili, bunun üzerine aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. Ankara 18. İdare Mahkemesi 03/02/2022 tarihli ve E.2021/1540 sayılı kararı ile, "vakıf üniversitesine bağlı hastanedeki sağlık hizmetinin özel hukuk sözleşmesi kapsamında olup, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmeye kadar ertelenmesine" karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Özel hastane ya da hekimleri ile hastalar arasındaki ilişki bir özel hukuk sözleşmesi olup, tarafların hak ve borçları ve dolayısıyla meydana gelen zarardan sorumluluk bu sözleşme kapsamında değerlendirilecektir. Dolayısıyla açılacak tazminat davalarında da adli yargı görevli olacaktır.

Tüm bu açıklamalar ile yukarıda değinilen mevzuat hükümlerinin bir arada değerlendirilmesinden; dava konusu olayda, davacıya yönelik teşhis ve tedaviyi yürüten hekimlerin TOBB ETÜ Tıp Fakültesi Hastanesi ile Ufuk Üniversitesi Dr. Rıdvan Ege Hastanesinde çalıştığı, bu hastanelerin vakıf üniversitesi bünyesinde faaliyet gösterdiği, bu itibarla özel hastane/doktor ile hasta arasındaki özel hukuk ilişkisinden doğan zarar nedeniyle açılan tazminat davasının görüm ve çözümünde adli yargı mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır."

III. İLGİLİ HUKUK

5. Anayasa'nın "Yükseköğretim Kurumları" başlıklı 130. maddesinin birinci, ikinci ve onuncu fıkraları şöyledir:

"Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma,

yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur.

...

Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumları kurulabilir.

...

Vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları, mali ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasada belirtilen hükümlere tabidir."

6. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 3. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi şöyledir:

"Bu Kanunda geçen kavram ve terimlerin tanımları aşağıda belirtilmiştir.

...

Üniversite: Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzelkişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur."

7. 2547 sayılı Kanun'a 5772 sayılı Kanun ile eklenen ve vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumları ile ilgili düzenlemeler getiren Ek 2. maddesi şöyledir:

"Vakıflar; kazanç amacına yönelik olmamak şartıyla ve mali ve idari hususlar dışında, akademik çalışmalar, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden bu Kanunda gösterilen esas ve usullere uymak kaydıyla, Yükseköğretim kurumları veya bunlara bağlı birimlerden birini veya birden fazlasını ya da bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın, ekonominin ihtiyaç duyduğu alanlarda yüksek nitelikli işgücü yetiştirmek amacıyla, bu Kanun hükümleri çerçevesinde kalmak şartıyla meslek yüksekokulu kurabilir. Bu meslek yüksekokulu, kamu tüzel kişiliğini haiz olup, Cumhurbaşkanı kararı ile kurulur. Kurulacak meslek yüksekokullarına, meslek ve teknik eğitim bölgesinde gereksinim duyulması esastır. ..."

8. Aynı Kanun'un Ek 5. maddesi şöyledir:

"Vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumlarının, vakıf yönetim organı dışında en az yedi kişiden oluşan bir mütevelli heyeti bulunur. Mütevelli heyet üyeleri, vakıf yönetim organı tarafından dört yıl için seçilir; süresi biten üyeler yeniden seçilebilir. Mütevelli heyet üyelerinin yaş sınırlaması hariç Devlet memuru olma niteliklerine sahip bulunmaları ve en az üçte ikisinin lisans düzeyinde yükseköğrenim görmüş olması gerekir. Mütevelli heyet üyeleri kendi aralarından bir başkan seçer.

Mütevelli heyet vakıf yükseköğretim kurumunun tüzelkişiliğini temsil eder. Vakıf yükseköğretim kurumlarının yöneticileri Yükseköğretim Kurulunun olumlu görüşü alınarak mütevelli heyet tarafından atanır. Mütevelli heyet; vakıf yüksek öğretim kurumu yöneticilerine uygun gördüğü ölçüde yetkilerini devredebilir. Yükseköğretim kurumunda görevlendirilecek yöneticiler ve öğretim elemanları ile diğer personelin sözleşmelerini yapar; atamalarını ve görevden alınmalarını onaylar; yükseköğretim kurumunun bütçesini onaylar ve uygulamaları izler; ayrıca vakıfça hazırlanan yönetmelik hükümlerine göre diğer görevleri yürütür.

Mütevelli heyetin toplantı nisabı ve karar alınması ile ilgili hususlarda bu Kanunun 61 inci maddesi hükmü uygulanır."

9. Davalılardan Ufuk Üniversitesi, anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde 4488 sayılı Kanun ile 2547 sayılı Kanun'un vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlere tabi olmak üzere kamu tüzel kişiliğine sahip olarak kurulmuştur.

10. Davalılardan TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, yine anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde 2809 sayılı Kanun ile 2547 sayılı Kanun'un vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlere tabi olmak üzere kamu tüzel kişiliğine sahip olarak kurulmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 28/11/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Hakim Murat UÇUR'undavananın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile

dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, davalı vakıf üniversitelerine bağlı tıp fakültesi hastanelerindeki tıbbi uygulama hatalarından kaynaklı maddi ve manevi zararların tazmini istemiyle açılmıştır.

14. İdari rejime dayalı olarak düzenlenmiş bulunan Türkiye'nin idari yapısında, kamu tüzel kişiliği idari yargının görev alanının belirlenmesinde kullanılan ölçütlerden birisidir. Kamu tüzel kişilerinin kuruluş amacı kamu yararı, faaliyet konuları ise kamu hizmetidir. Bu bağlamda, Kamu Tüzel Kişileri, özel hukuk tüzel kişilerine nazaran üstün ve ayrıcalıklı kamu gücüne sahiptirler ve tek taraflı işlemlerle yeni hukuki durum yaratabilirler. Bu nedenle de kamu hukukuna tabidirler.

15. Vakıf üniversiteleri, devlet tarafından, kanunla ve kamu tüzel kişisi olarak kurulmaktadır. Kanunla kurulma zorunluluğunun doğal sonucu olan “*kamu tüzel kişiliği*” niteliği, üniversitelerin yapısına has bir özellik olduğundan, vakıflar tarafından kurulan üniversitelerin ve bu üniversitelere bağlı kurumların, örneğin tıp fakültesi veya araştırma hastanelerinin de kamu tüzel kişiliğine sahip olduğu açıktır.

16. Davalılar Ufuk Üniversitesi ile TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi de anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde ilgili Kanun'ları ile vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlere tabi olmak üzere kamu tüzel kişiliğine sahip olarak kurulmuştur.

17. Dosyanın incelenmesinden, davacılar 2001 doğumlu M. A. K'nin 28/06/2019 tarihinde bulantı, kusma ve karın ağrısı şikayetleriyle başvurduğu TOBB ETÜ Tıp Fakültesi Hastanesi ile Ufuk Üniversitesi Dr. Rıdvan Ege Hastanesinde hatalı teşhis ve tıbbi uygulamalarda bulunulduğu, buralarda gerçekleştirilen ameliyatlar nedeniyle sağlık durumunun olumsuz yönde ilerlediği belirtilerek davalı idarelerin hizmet kusuru bulunduğundan bahisle uğrandığı ileri sürülen maddi ve manevi zararların tazmini istemiyle davalılardan tahsili istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

18. Bu duruma göre, vakıf üniversitesi hastanelerinin kamu hizmetini yürüttüğü sırada kişilere verdiği zararın tazmini istemiyle açılan bu davada, kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, hizmet kusuru veya başka nedenle idarelerin sorumluluğu bulunup bulunmadığının saptanması gerekmektedir. Bu hususların saptanması ise idare hukuku ilkelerine göre yapılabileceğinden, 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi kapsamında bulunan tam yargı davasının görüşme ve çözümünde idari yargı yerleri görevlidir.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 18. İdare Mahkemesinin başvurusunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 18. İdare Mahkemesinin 03/02/2022 tarihli ve E.2021/1540 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

28/11/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Muammer
TOPAL

Üye
Nilgün
TAŞ

Üye
Doğan
AĞIRMAN

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN